

Dobro prinese še boljše

Kljub temu, da vsak razumen gospodarstvenik že med letom pazljivo spremlja in ocenjuje poslovne rezultate in da so mu ob koncu koledarskega leta tudi vsi globalno že znani, še vendarle najbolj nestrpno pričakuje sklepne podatke iz zaključnega računa. Šele takrat namreč lahko večplastno in definitivno spozna celotno premoženjsko stanje in uspešnost svojih poslovnih odločitev v preteklem letu.

Zaključni račun ni samo dokument o stanju premoženja in delitvi celotnega dohodka za določeno leto, ampak tudi smerokaz za nova načrtovanja uspešnejšega poslovanja in je hkrati najboljša podlaga za analize. Takšno analizo zaključnih računov šišenskega gospodarstva je za 1979 leto opravil tudi Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomske odnose občine Ljubljana-Siška v obliki poročila o uresničevanju družbenega plana. V njem so zajeti vsi najbistveniji elementi in kazalci strokovno tehnične narave z natančnimi zaključki. Škoda je le, da ne obsega več poglobljenih ocen, predvsem vzrokov nekaterih negativnih stanj, na poljuden način, razumljiv tudi nestrokovnjaku.

Tako v uvodu poročila je rečeno, da se je 1979. leto končalo z doslej najvišjo stopnjo inflacije, kar se je negativno odražalo tudi na gospodarskih tokovih občine Ljubljana-Siška. Po podatkih republiškega zavoda za statistiko so cene takole naraščale: pri industrijskih izdelkih proizvajalcev za 14,7, v trgovini na drobno za 24,8, za storitve 24,5 odstotka, za 24 odstotkov pa so se povečali življenjski stroški glede na leto 1978. Takšno gibanje cen je vplivalo tudi na porast celotnega prihodka šišenskega gospodarstva. Zato je sestavljalec poročila pri nekaterih kategorijah moral uporabiti »deflatorske korektive«, da bi tako postali podatki primerljivi s preteklim letom.

Poročilo zajema podatke za 181 organizacij združenega dela. Njihov družbeni proizvod je naraščal po realni stopnji 5,2 glede na planirane 7 odstotke, medtem ko je bila ta stopnja v 1978. letu 8,9 odstotka. Na upočasnitev rasti so nedvomno vplivali predvsem nekateri restriktivnejši gospodarski ukrepi. Ugodnejši od planiranih so kazalci zaposlenosti, ravno tako pa tudi od doseženih v 1978. letu. V 1978. letu je bila ta stopnja 3,7, planirana v 1979. letu 3,2 odstotka, dosežena pa 2,3 odstotka. Združeno delo torej zapira škarje ekstenzivnega zaposlovanja v prid višje produktivnosti. Kljub temu pa produktivnost ne dosega željene ravni. Planirana je bila po stopnji 3,8 odstotka, vendar dosežena samo 2,9 odstotka. V letu 1978 je bila dosežena 5,2 odstotka. Ne glede na to je razmerje med doseženo stopnjo zaposlenosti in produktivnosti še vedno ugodno, saj se nagiba v korist produktivnosti za 0,6 odstotka.

Oglejmo si še nekaj najvažnejših elementov gospodarjenja iz drugega zornega kota. Podatki niso očističeni inflacijskih vplivov, vendar zaradi tega, med sabo primerljani, ne kalijo končnih finančnih efektov. Celotni prihodek gospodarstva se je v primerjavi z letom 1978 povečal za 27,8 odstotka. Porabljen sredstva za ustvarjeni celotni prihodek, brez amortizacije, so se povečala za 25,8 odstotka. Zaradi tega se je bruto proizvod povečal za 32,5 odstotka. Posledica je ugotovitev, da se je doseženi dohodek nasproti 1978. letu povečal za 30,8 odstotka, torej za 3 odstotke več kot celotni prihodek, za prav toliko pa se je povečal tudi čisti dohodek.

Sredstva za osebne dohodke ob upoštevanju višje zaposlenosti so narasla za 26,7 odstotka, pri čemer znaša povečanje čistega osebnega dohodka na delavca mesečno 25,5

odstotka ali 7.734 dinarjev, oziroma 6.163 dinarjev v letu 1978.

Ob upoštevanju življenjskih stroškov, ki so narasli za 24 odstotkov, se navedeno povečanje čistega osebnega dohodka razvrednoti tako, da je realno povečanje le 1,5 odstotka.

Manj ugodna je ugotovitev, da se vložena sredstva za doseganje celotnega prihodka niso kaj dosti bolje obrestovala kot v prejšnjem letu, saj znaša indeks le 100,9. Podatek nas seznaja, da porabimo za določeno višino celotnega prihodka skoraj enako višino sredstev za stroške kot leto prej, kar pomeni komaj rahlo izboljšanje rentabilnosti. Tudi z obratnimi sredstvi nismo ravnali dovolj racionalno, saj se je koeficient obračanja, izražen z indeksom, znižal na 94,7. Čeprav vzrok ni analiziran, v katerih panogah in oblikah so ta sredstva najbolj angažirana, smemo zaključevati, da se je to najbrž dogajalo v sferi surovin in reprodukcijskega materiala ter gotovih izdelkov, ki tudi sicer običajno angažira največ obratnega kapitala.

Zelo pozitivni pa so rezultati na področju izvoza in uvoza. Glede na plan je izvoz prekoračen za 15 odstotkov, primerjan z doseženim v 1978. letu pa celo za 42 odstotkov. Glede uvoza je mogoče reči, da se je ta glede na splošno naravnost zmanjševanja in nasproti planu zmanjšal, saj znaša komaj 78 odstotkov od planiranega, čeprav se je v primerjavi z 1978. letom povečal za 57 odstotkov.

V kolikor dosežene uspehe gospodarjenja realno ocenjujemo, tedaj moramo biti z njimi v primerjavi z letom 1978 vsekakor zadovoljni. Niso veliki, vendar zanesljivi, da na podlagi njih lahko pogumno pričakujemo v tem letu še boljše.

I. Osolnik

SREČANJE MLADIH PEVCEV

V počastitev 35-letnice osvoboditve, ki je obenem tudi uvod v občinske prireditve »Naša beseda '80«, je bilo v avli osnovne šole Ivan Novak-Očka na Brodu v sredo, 2. aprila srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov, ki sta ga priredila Zveza kulturnih organizacij in aktivni zborovodji občine Ljubljana-Siška.

Na srečanju so se zvrstili otroški in pevski zbori osnovnih šol: Zvonka Runka, Riharda Jakopiča, otroški pevski in dekliški komorni zbor glasbene šole Franc Šturm, Heroja Franca Rozmana-Staneta, Heroja Franca Bukovca, Tineta Rožanca, Franceta Marna, Simona Jenka in heroja Veljka Vlahoviča (foto: J. Curin).

NAŠI KLICAJI!!!

Izvoz — uvoz

Drugačna parola

Verjetno se je v teh časih, ko nam gre glede devizne bilance kar malce za nohte, težko umirjeno in brez takšnih ali drugačnih zaletavanj pogovarjati o naših uvozno-izvoznih načrtih za prihodnost, toda z nečim se bomo vsekakor morali sprijazniti: uvažati bomo morali tudi še v prihodnje. Vprašanje pa je seveda — kaj, zakaj in koliko ter za kakšno ceno.

Pustimo zdaj vendar vse neumnosti v zvezi s tako imenovanimi »političnimi« tovarnimi, ki smo jih gradili ob velikem pompu, čeprav smo že vnaprej vedeli, da se bodo »napajale« z uvoženimi surovinami. Tudi cvetke glede najrazličnejših licenc so seveda pri vsem tem zelo pomembne, toda pogledimo za primer drugačno zgodbo.

Delovna organizacija ta in ta proizvaja nek izdelek, ki ga tudi izvažajo, je pa predvsem zelo pomemben tudi za domače tržišče. Velika večina vgrajenega materiala je domačega, uvažati pa morajo neke dele, ki so pri sami vrednosti izdelka udeležene skorajda z nekaj promili, toda proizvaja jih le nekaj velikih tovarn v svetu. In težave so tu. Zaradi tistega majhnega, cenenege toda ne nepomembnega dela...

Ko so se prizadeti obračali na najrazličnejše forume in institucije, so jim med drugim nekje svetovali tudi takole: začnite tisti del proizvoditi sami ali pa poiščite zanj izdelovalca doma!

Takšno pogovarjanje je seveda neresno in takšna miselnost kljub navidezni povezanosti s stabilizacijsko naravnostjo nima dosti skupnega. Preprosto povedano: vsega nam nikoli ne bo uspelo proizvajati doma (in ni je države na svetu, ki bi bila glede ekonomskih odnosov sama sebi zadosti). Naravnost neumno bi bilo z velikimi izgubami proizvajati majhne serije nekih specifičnih izdelkov, ki jih svet kupuje pri nekaj proizvajalcih — samo zato, da bi uvozili za nekaj dolarjev manj.

Nekaj podobnega je včasih z licencami. Ogenj in žveplo zlivamo nanje, toda nemalokrat bi — če jih ne bi (pametno) uporabljali, ponovno odkrivali smodnik, ki so ga drugod že zdavnaj izumili... (Eden od primerov za to je recimo Iskrino razvijanje zelenega semaforkega vala, je pogruntavščina torej, ki jo po svetu poznajo že celo večnost...)

Prav je, skratka, da se obnašamo stabilizacijsko, toda to lahko pomeni tudi nekaj drugega: ne samo »manj uvažajmo«, temveč predvsem — »več izvažajmo!« In to izdelke, ki jih zunanje tržišče potrebuje — in ne le tistega, kar mi pač proizvajamo. Takšna parola nam bo zanesljivo prinesla trdnjše in predvsem dolgoročneje rezultate...